

HANDLEIDING MEDIAMOVIES

Mediawijsheid voor het basisonderwijs,
groep 7 en 8

MR. RIGHT

 Mediawijzer.net

INHOUD

INLEIDING	3
INTERNETPESTEN	6
RECLAME	7
GAMES	8
SAFE INTERNET	9
TELEVISIE MAKEN	11
PIMP JE MOBIEL	13
ZOEKEN OP INTERNET	14
BEELDEN BEWERKEN	15
BEROEMD WORDEN	16
WETTEN EN REGELS OP INTERNET	17
OVERIGE MEDIAMOVIES	19
COLOFON	20

INLEIDING

Mediawijsheid

Sinds de Raad voor Cultuur in 2005 het begrip 'mediawijsheid' introduceerde, groeit de aandacht voor mediavaardigheden en mediabewustzijn. Volgens de Raad voor Cultuur is de leefomgeving van de Nederlandse burger sterk 'gemedialiseerd' geraakt: de media bepalen steeds meer de context en inhoud van informatie, kennis en ervaring. Om te kunnen participeren in de democratische samenleving, zijn volgens de Raad tegenwoordig nieuwe vaardigheden nodig om te leren omgaan met media. De overheid volgt de Raad voor Cultuur in haar adviezen om de Nederlandse burger mediawijzer te maken en gebruikt daarbij de volgende definitie voor mediawijsheid: 'het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers zich bewust, kritisch, veilig en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke en fundamenteel gemedialiseerde samenleving'.

Virtuele wereld is deel van de kinderwereld

Het onderwijs krijgt een grote rol toegedicht bij het bevorderen van de mediawijsheid van de toekomstige burgers. Zij gebruiken de mogelijkheden van nieuwe media al van jongsaf aan, en zullen dus ook begeleid moeten worden hierin. Chatten via MSN, netwerken via profielsites als Hyves, samenwerken in online games als World of Warcraft, zelfgemaakte filmpjes publiceren op YouTube: de virtuele wereld maakt een belangrijk deel uit van de wereld waarin kinderen opgroeien. De ervaringen die ze opdoen met nieuwe media hebben ongetwijfeld invloed op hun ontwikkeling en ambities. Welke invloed dat is, weten we niet precies. Het onderzoek daarnaar moet nog beginnen.

Aan de slag op school

Ondertussen biedt het internet kinderen al jong ontelbare mogelijkheden om te experimenteren met identiteit en sociale vaardigheden, zelfvertrouwen op te bouwen en vriendschappen te onderhouden en het vormgeven van burgerschap, maar het maakt ook pesten, ander onfatsoenlijk gedrag en smaad heel gemakkelijk, door een relatief grote anonimiteit. Ook het inschatten van de authenticiteit van internetbronnen of virtuele personen, of het kritisch interpreteren van het nieuws, reclame of andere mediaboodschappen is voor kinderen vaak nog moeilijk. Kortom, kinderen krijgen dagelijks te maken met een scala aan verschillende media, die zowel passief als actief geconsumeerd worden. Wat de positieve of negatieve effecten daarvan zijn, weten we dus nog niet precies, maar we hoeven niet op onderzoek te wachten om kinderen te kunnen begeleiden. Het is beslist geen overbodige luxe om aan het ontwikkelen van 'mediawijsheid' juist op school aandacht te besteden. Kinderen moeten in deze tijd nu eenmaal ook 'leren lezen en schrijven met media'.

Opzet van het project MediaMovies

In 2008 is het Mediawijsheid Expertisecentrum opgericht. Het is een netwerkorganisatie, waarin netwerkpartners worden gestimuleerd hun activiteiten te bundelen en samen te werken. 'Mediamovies' is een van de eerste projecten die in het kader hiervan van de grond zijn gekomen, met gebruikmaking van de stimuleringsregeling van het Mediawijsheid Expertisecentrum.

Het project 'Mediamovies' is een samenwerking tussen SchoolTV, Iselinge Hogeschool en Stichting Mijn Kind Online. PABO-studenten hebben in samenwerking met de redactie van School TV-Weekjournaal twaalf korte filmpjes gemaakt rond thema's die te maken hebben met mediawijsheid. De thema's zijn uitgewerkt voor groep 7 en 8 van de basisschool. De PABO-studenten hebben onder begeleiding van Stichting Mijn Kind Online ook lessen gemaakt, die horen bij de twaalf afzonderlijke mediawijsheid-thema's. Docenten in het primair onderwijs kunnen hiermee meteen aan de slag.

Doelstelling

Met dit project krijgen alle leerkrachten in de bovenbouw van het basisonderwijs snel en gemakkelijk de beschikking over praktische middelen om in hun les aandacht te besteden aan mediawijsheid. Aan het gebruik van het materiaal zijn geen kosten verbonden. De twaalf relevante mediawijsheid-thema's kunnen los van elkaar behandeld worden. Elk filmpje zet in ongeveer drie minuten op prikkelende wijze het thema neer. De bijbehorende les zorgt voor verdieping. Elke les heeft ook een 'doe-karakter'.

Mediawijsheid-thema's

Er zijn twaalf relevante thema's geselecteerd voor kinderen van groep 7 en 8. In de uitwerking is rekening gehouden met hun belevingswereld en de 'gemiddelde' internetervaring op deze leeftijd. Het gaat om de volgende thema's:

- commercie en reclame,
- fatsoen (gedrag en taalgebruik),
- gamen en virtuele werelden,
- privacy en identiteit,
- mediaproductie,
- mobiele telefonie,
- visuele geletterdheid,
- identiteit/beeldvorming,
- vriendschap en verliefdheid,
- de wet op internet,
- nieuws en journalistiek,
- informatievaardigheden.

Bij elk thema hoort een filmpje en een les. De filmpjes zijn gerealiseerd als een aflevering van Mr. Right, een vast onderdeel binnen het programma SchoolTV-weekjournaal. De filmpjes zijn op te halen van de website van SchoolTV-weekjournaal (www.schooltvweekjournaal.nl, zie Mr. Right, gadgets en media). De lessen zijn beschreven in deze handleiding.

Internet

Deze handleiding kan gratis worden gedownload (als pdf onder een Creative Commons licentie) via onderstaande websites van de samenwerkende partijen in MediaMovies.

www.schooltv.nl

www.mijnkindonline.nl

www.mediawijzer.net

Voor vragen, suggesties of commentaar, mailt u met Frederike Lems: redactie@mijnkindonline.nl

Mr. Right en MediaMovies

Elke week op vrijdagochtend van 11.00 uur tot 11.30 uur brengt het SchoolTV-weekjournaal nieuws en achtergronden, speciaal voor kinderen. Met dit programma weten leerlingen wat er in de wereld om hen heen gebeurt en worden ze gestimuleerd om hun eigen mening te vormen. Het item Mr. Right heeft een vaste plaats in het format van SchoolTV-weekjournaal.

Mr. Right is populair onder leerlingen van groep 7 en 8. Een herkenbare formule en mooie vormgeving zorgen voor dit succes. Mr. Right helpt leerlingen overleven in een wereld die digitaal, puberaal en hot is. De redactie bepaalt de onderwerpen, mede aan de hand van vragen die kinderen aan Mr. Right stellen. De thema's voor de twaalf mediawijsheid-afleveringen van Mr. Right zijn bepaald door de studenten van de Iselinge Hogeschool, onder begeleiding van Stichting Mijn Kind Online. Deze speciale reeks van twaalf afleveringen van Mr. Right vormen de kern van de MediaMovies. In de verwerking tijdens de lessen, kan ook gebruik gemaakt worden van extra informatie op de website van het SchoolTV-weekjournaal.

Inzet Mediamovies in de klas

Leerkrachten van groep 7 en 8 kunnen aan de slag met Mediamovies door per les een filmpje van Mr. Right in de klas te tonen om het thema te introduceren. De filmpjes zijn via de website www.schooltvweekjournaal.nl altijd beschikbaar. De lessen die u in deze handleiding vindt, sluiten hierop aan. Het filmpje duurt ongeveer drie minuten. De lesduur hangt af van keuzes die de leerkracht maakt. Alle twaalf lessen zijn los van elkaar te behandelen.

Didactische aanwijzingen

Basisvaardigheden voor mediawijsheid niet als apart vak
Lezen en schrijven leren kinderen op school. Het zijn belangrijke basisvaardigheden voor een kind. Met de komst van nieuwe media, waarbij kinderen niet meer alleen passief, maar vooral ook actief aan de gang gaan en zelf dingen gaan delen met anderen, hebben kinderen tegenwoordig eigenlijk meer basisvaardigheden nodig. Het is niet alleen belangrijk dat ze een tekst kunnen begrijpen, maar ook dat ze leren omgaan met beelden en begrijpen welke eisen interactie via nieuwe media aan je stelt, zodat ze leren hoe beïnvloeding via media werkt, en hoe ze hun doelen kunnen bereiken als democratisch burger.

De overheid heeft niet geëist dat deze nieuwe vorm van geletterdheid, die nu meestal 'mediawijsheid' wordt genoemd, als apart vak moet worden geïntroduceerd. Maar dan is het wel de bedoeling dat er aandacht aan wordt besteed bij andere vakken. Elke leerkracht kan dan ook het initiatief nemen om met mediawijsheid aan de slag te gaan.

Werkvormen

Menig leerkracht vindt het lastig om in zijn of haar onderwijs iets te doen met mediawijsheid. Omdat het geen verplicht apart vak is, is er geen handleiding voor de uitvoering ervan. Hoe integreer je het in het curriculum? Daarnaast kan het zijn dat de leerkracht denkt zelf niet over voldoende kennis van computers en internet te beschikken. Technische kennis is echter helemaal niet nodig. Met een specifieke werkvorm waarbij vooral de leerlingen zelf aan het woord zijn, komt elke leerkracht een heel eind. De lessen in deze handleiding maken gebruik van onderstaande werkvormen, die door elke leerkracht beheerst worden, en die goed aansluiten bij een mediawijsheid-les:

- Vragen stellen: durf vragen te stellen. U wordt er wijzer van en de leerlingen vinden het vaak leuk iets uit hun eigen leefwereld uit te leggen. Maar de grootste winst is nog wel dat een leerling door het formuleren van een antwoord of het vertellen van een ervaring, vaak zelf tot nieuwe inzichten komt. Veel doorvragen dus, en kinderen hun ervaringen laten delen met de groep.
- Discussie: ook hier geldt dat wanneer je leerlingen uit

daagt hun standpunt te bepalen en helder te formuleren, ze vaak voor het eerst bewust worden van hun mening en mogelijke verschillen met anderen. Bij discussie staat het uitwisselen van meningen, kennis en inzichten centraal, op basis van goede argumenten. Leerlingen leren bovendien goed luisteren en uitleggen waarom ze iets vinden.

- Productie: hierbij gaat het om het delen van kennis en het verwerven van vaardigheden, door zelf aan de slag te gaan met tekst, beeld, geluid, interactie, etc. Denk aan het maken van een diaproductie (bijv. met PowerPoint) of het maken van filmpjes met een digitale camera of een mobieltje, maar ook aan ouderwets knippen en plakken op papier.

De lessen in deze handleiding maken gebruik van deze werkvormen. De leerkracht hoeft in feite niet meer te doen dan een klankbord te zijn. Met kritisch luisteren en kijken, terugkoppelen, doorvragen, aanwakkeren en tot slot samenvatten, vliegt de les voorbij.

Houding

Het is belangrijk dat de leerkracht voordat hij of zij aan een les begint, zijn of haar eigen houding ten opzichte van nieuwe media onderzoekt. Bent u onzeker? Vindt u dat u te weinig kennis heeft om deze jonge generatie bij te benen? Vindt u het onzin dat kinderen zoveel tijd besteden aan de computer en dat ze veel beter meer buiten kunnen spelen? Heeft u een hekel aan internet omdat er zoveel gevallen van cyberpesten door ontstaan die de sfeer in de klas negatief beïnvloeden? Vindt u dat de risico's van nieuwe media groter zijn dan de kansen? Of vindt u juist dat de risico's overdreven worden, zeker als het gaat om deze jonge groep?

Uw eigen houding is belangrijk, omdat het bepaalt welke boodschap u benadrukt. Maar let op: deze lessen mediawijsheid vragen van u een houding waarin u uw eigen oordeel zo veel mogelijk opschoort. Alleen wanneer u zich zo open mogelijk opstelt, voelen leerlingen zich voldoende vrij om hun ervaringen in de groep te delen. Is het gebruik van nieuwe media voor uw generatie wellicht nog een keuze; voor de kinderen in groep 7 en 8 is het niet meer weg te denken uit hun leefwereld.

INTERNETPESTEN

BIJ HET THEMA: FATSOEN, GEDRAG EN TAALGEBRUIK

Doelstellingen les

- De leerlingen weten aan het eind van de les wat cyberpesten is.
- De leerlingen kunnen op het internet een aantal anti-cyberpest regels opzoeken.
- De leerlingen kunnen bedenken of zoeken die gaan over wat de leerlingen zelf kunnen doen als ze gepest worden of merken dat iemand gepest wordt.

Korte inhoud van de aflevering

Cyberpesten (ook wel digipesten of internetpesten) is pesten via je computer, maar ook via je telefoon. Omdat je elkaar bij digitaal pesten niet kunt zien, is het heel gemakkelijk om iemand te pesten zonder dat die ander weet dat jij het bent die dat doet. Pesten via internet gebeurt helaas steeds meer en meer. Mr. Right vertelt wat je hier tegen kunt doen.

Bekijk deze aflevering online:

<http://www.schooltv.nl/weekjournaal/2205296/mr-right/item/2828535/internet-pesten/>

Kijkvragen

1. Wat is cyberpesten?
2. Welke voorbeelden van cyberpesten worden genoemd?
3. Wat kun je doen tegen cyberpesten?
4. Via wie kun je proberen een cyberpester op te sporen?

Vragen aan de klas

1. Heb je wel eens verhalen gehoord of zelf iets meegemaakt met cyberpesten?
2. Zijn er boeken of films in de klas bekend waar cyberpesten in voorkwam?
3. Wat zou je doen als je zelf gepest zou worden via internet?
4. Wat zou je doen als je merkt dat iemand anders gepest wordt via internet?

Lesideeën

Regels

De leerlingen gaan in groepjes achter computers zitten en zoeken op internet naar tips om internetpesten te voorkomen. Ze noteren er vijf. De klas komt weer bij elkaar zitten; de resultaten worden uitgewisseld en de klas komt tot de beste vijf tips van de hele klas. Deze worden op het bord of op een groot vel papier genoteerd.

Stappenplan

De leerlingen gaan in groepjes achter computers zitten en zoeken op internet naar welke stappen je kunt ondernemen als je via internet (en/of mobiele telefoon) gepest wordt. De klas komt weer bij elkaar zitten en probeert gezamenlijk tot een stappenplan te komen om cyberpesterijen te stoppen.

Rollenspel

Twee leerlingen spelen samen een rollenspel. De een in de rol van pester, de ander in de rol van slachtoffer. Ze spelen twee keer een rollenspel, steeds in dezelfde rol.

1. Zonder dat je elkaar ziet (internet!)
 - Depester en het slachtoffer zitten beiden op een stoel, met de rug tegen elkaar.
 - De pester zegt wat hij/zij intypt als hij/zij een hatemail naar zijn of haar slachtoffer schrijft. Het moet meer zijn dan een zin. Een voorbeeld: 'Iedereen haat jou. Niemand moet jou. Zelfs je beste vrienden zeggen dat. Ze willen dat je jezelf iets aan doet. etc.'
 - Nahet pestrelaas, speelt de gepeste alsof hij/zij zojuist (terwijl de pester het relaas op de hatemail ontvingen heeft) spreekt uit wat hij of zij allemaal denkt en voelt bij wat hij/zij leest.
2. Je ziet elkaar (zoals in het echt, op het schoolplein bijvoorbeeld)
 - Depester en het slachtoffer zitten beiden op een stoel, maar nu tegenover elkaar (met de gezichten naar elkaar toe).
 - De pester zegt dezelfde dingen die in de hatemail stonden. Alleen recht in het gezicht van zijn of haar slachtoffer.
 - De gepeste hoeft het relaas niet af te wachten en reageert meteen op wat de pester zegt.
3. Nabespreking: wat is het verschil? Wat doet anonimiteit met je?

Meer informatie

- www.pestweb.nl
- www.weetwatjetypt.nl
- <http://www.mijnkindonline.nl/142/sociaal-emotionele-risico.htm>
(of ga naar www.mijnkindonline.nl en typ 'pesten' in het zoekveld)

Meer lesideeën die te maken hebben met internetpesten:

- www.i-respect.nl
- www.medialessen.nl, klik links onder 'Lessen over' op Digitaal pesten.

RECLAME

BIJ HET THEMA: RECLAME EN COMMERCIE

Doelstellingen les

- De leerlingen weten aan het eind van de les dat reclames interessanter worden gemaakt met behulp van een aantal trucjes.
- De leerlingen kunnen een aantal van deze trucjes uitleggen.
- De leerlingen kunnen zelf voor een product of dienst reclame maken, waarbij ze het product of de dienst zodanig aan moeten prijzen dat mensen verleid worden tot koop.
- De leerlingen weten dat reclame misleidend kan zijn.

Korte inhoud van de aflevering

Of je nou aan het winkelen bent of naar school fietst, overal en altijd heb je met reclame te maken. Bedrijven proberen zo hun producten en diensten te verkopen. Zijn reclamemakers handig in het beïnvloeden van mensen? Mr. Right zoekt het uit.

Bekijk deze aflevering online:

<http://www.schooltv.nl/weekjournaal/2205296/mr-right/item/2229699/reclame/>

Kijkvragen

1. Hoe proberen bedrijven hun producten te verkopen?
2. Is het bekendste merk ook altijd het beste?
3. Wanneer is een reclame geslaagd?
4. Hoe heet de prijs voor het beste reclamefilmpje en hoe heet de prijs voor het slechtste reclamefilmpje?

Vragen aan de klas

1. Noem eens een reclame. Wat vind je van die reclame en waarom?
2. Heb je wel eens iets gekocht door een reclame? Was je tevreden met het product? Waarom wel/niet?
3. Er wordt nog al eens reclame gemaakt via 'gratis' aanbiedingen (bijvoorbeeld ringtones). Heb je wel eens zo'n reclame gezien? Is het altijd écht gratis? Of kan het zijn dat je er toch uiteindelijk geld aan kwijt bent?
4. Bedrijven kunnen heel ver gaan om hun product te verkopen. Waar ligt de grens? Wat mag wel en wat mag niet, denk je?
5. Niet alleen bedrijven maken reclame, maar ook onze overheid. Waarvoor maken zij reclame? Wie kent een voorbeeld? (bijv. voor een gezonde levensstijl).

Lesideeën

Colaproef

- Benodigheden: vier verschillende merken cola x aantal groepjes (plak het merk op elke fles af en schrijf er een nummer van 1, 2, 3 of 4 op), theedoeken (om te blinddoeken), bekertjes.
- De klas wordt in groepen verdeeld. Vier keer wordt aan een persoon een beetje van een van de vier merken cola ingeschonken. Het proefkonijn zegt welke van de vier hij of zij het lekkerste vindt. Zorg voor genoeg cola van alle merken, zodat alle leerlingen aan de beurt

komen. Er is in elk groepje iemand die de scores noteert. Elke groep kent zo aan het einde een winnend cola 'nummer'.

- De klas gaat weer bij elkaar zitten en elk groepje vertelt welk 'merk' (nummer) bij hen gewonnen heeft. Zo wordt de winnaar van de klas bekend.
- Nabespreking: was je favoriete cola ook echt het lekkerste? Is het bekendste merk wel of niet het lekkerste? Etc.

Reclames bekijken

De leerkracht verzamelt vooraf verschillende voorbeelden van reclame om in de klas te laten zien. Kies reclames van producten en van diensten (leg het verschil uit) en kies reclames uit verschillende media, dus bijvoorbeeld uit de krant, uit tijdschriften, een foto van een billboard (grote reclame in de openbare ruimte), een tv-reclame en natuurlijk iets van internet. Laat de leerlingen vertellen wat ze van elke reclame vinden en waarom. Welke reclame-uiting vinden ze beter en waarom? Wanneer is een reclame goed? Voor welke doelgroep de reclame is ontworpen? Wat zegt de reclame over het product? Welk gevoel probeert de reclame op te roepen?

Reclame maken

- Benodigheden: papier, stiften, kleurpotloden en andere knutsel-spullen; digitale camera (al dan niet via mobiele telefoon), computer.
- De leerlingen maken in groepjes een reclame voor een zelfbedacht product of dienst. Ze zijn volledig vrij in de vorm om reclame te maken (toneelstukje, affiche, powerpointpresentatie, etc.). Ze moeten hun product of dienst zo mooi en goed mogelijk aanprijzen, zodat iedereen het meteen zou willen kopen.
- Elke reclame wordt gepresenteerd aan de klas. Aan het einde wordt aan de klas gevraagd een vinger op te steken: wie gaat het product kopen? Waarom?

Meer informatie

- Dossier 'Gratis! (maar niet heus)' . <http://www.mijnkindonline.nl/1551/gratis-maar-niet-heus-reclame-voor.htm>
- Zoek op de term 'reclame' rechtsboven in het scherm op de site www.mijnkindonline.nl
- <http://www.youngmarketing.web-log.nl/> Een weblog over jongerenmarketing.
- Een weblog over jongerenmarketing: <http://www.youngmarketing.web-log.nl/>
- Rapport over nieuwe vormen reclame (2009): <http://www.media-rakkers.nl/images/stories/pdf/1221400827.pdf>

Meer lesideeën die te maken hebben met reclame:

- www.medialessen.nl, klik links onder 'Lessen over' op Commercie.

Doelstellingen les

- De leerlingen leren voordelen en nadelen van het gamen kennen.
- De leerlingen leren veelgebruikte games en virtuele werelden kennen.
- De leerlingen leren hun eigen mening over games en virtuele werelden formuleren en onderbouwen.

Korte inhoud van de aflevering

Gamen is een fijne ontspanning en je wordt er ook nog eens slimmer van. Zo vergroot het onder andere je reactievermogen. Bedenk wel dat eerst je huiswerk af moet zijn. Hoe overtuig je je ouders dat er ook positieve kanten aan gamen zitten?

Bekijk deze aflevering online:

<http://www.schooltv.nl/weekjournaal/2205296/mr-right/item/2790082/games/>

Kijkvragen

1. Waar maken ouders zich zorgen over als het gaat om hun gamende kinderen?
2. Waar kun je je ouders mee overtuigen dat gamen ook goed is?
3. Waarom word je slim van gamen?

Vragen aan de klas

1. Wie is er wel eens aan het gamen thuis? Welke games worden gespeeld? Wat maakt de ene game beter of leuker dan de andere?
2. Praten je ouders wel eens over de games die je speelt? Of hebben jullie er thuis alleen maar ruzie over?
3. Zijn je ouders alleen bezorgd, of vinden ze het ook wel leuk dat je gamet? Begrijpen ze wat er leuk aan is? Gamen ze zelf ook wel eens?
4. Sommige ouders denken dat gamen verslavend is. Wat denken jullie? Kun je verslaafd raken aan een game? Is dat hetzelfde als verslaafd zijn aan drugs of alcohol? Denk je dat jij verslaafd zou kunnen raken aan games?
5. Begrijp je de zorgen van ouders? Hoe komt het dat ze vaak zo bezorgd zijn, denk je? Vind je dat er een grens moet zijn als het gaat om gamen? Welke regels over gamen vind je stom en welke zijn wel goed?
6. Kennen jullie de Pegi-symbolen van games (soort Kijkwijzerplaatjes). Wat betekenen die? (Schadelijk onder de aangegeven leeftijd, vanwege angst, geweld, seks enz., zoals weergegeven

met de plaatjes die erbij staan.) Wordt daar thuis over gesproken? Mogen jullie thuis games spelen die eigenlijk voor een oudere leeftijd bedoeld zijn? Wat vinden jullie daarvan?

Lesideeën

Markt

- De klas inventariseert de zorgen van ouders met betrekking tot gamen. Dat kan door aan de klas deze vraag voor te leggen en de zorgen te noteren (als dat niet voldoende is, kan gebruik gemaakt worden van internet).
- Vervolgens zet de klas de positieve kanten van gamen op een rij.
- De klas wordt verdeeld in groepjes. Elk groepje krijgt een bepaalde game toegewezen. Bijvoorbeeld: Habbo Hotel (online spel), Spele.nl (spelletjeswebsite), Nintendo Wii: Sport (gameconsole waarmee je moet bewegen), Nintendo DS (handheld), Runescape (online spel), GoSupermodel (online spel), enz.
- Elk groepje bereidt een presentatie aan ouders voor, over de game die zij onder hun hoede hebben gekregen. Ideeën:
 - o Bekijk of de makers van de game informatie geven aan ouders. Welke informatie? (Kan op een site staan, op de doos, in de handleiding enz.)
 - o Wat hebben de makers gedaan om ouders te helpen om ervoor te zorgen dat je niet te veel tijd besteedt aan gamen?
 - o Ouders vinden het leuk als je vertelt over wat er zo goed is aan de game die je speelt. Wat leer je ervan?
 - o Probeer in de presentatie de zorgen van ouders weg te nemen. Kijk of je de tips van Mr. Right kunt gebruiken.
- De markt kan georganiseerd worden op een morgen, middag of avond, wanneer ouders op school aanwezig zijn of worden uitgenodigd. Een dergelijke markt kan ouders ook stimuleren om naar een ouderavond te komen bijvoorbeeld. Op de markt staan de groepjes leerlingen bij een computer, waarop ze uitleg geven over 'hun' game aan de hand van de gemaakte presentatie.

Debat

- Geef de klas een korte toelichting op wat een debat is (een stelling verdedigen of bestrijden met het doel de anderen te overtuigen van jouw standpunt). Zorg dat er stellingen zijn die verdedigd of bestreden kunnen worden en vorm twee groepen die tegenover elkaar staan. Verdeel de taken: de ene groep is vóór, de andere tegen. Vertel wat de regels zijn (tijd, beurtverdeling enz.). Stel een jury samen en spreek af waar de jury op gaat letten. Criteria kunnen bijvoorbeeld zijn: argumentatie (inhoud = wat), presentatie (vorm = hoe) en strategie & teamwork (samenwerking).
- Neem bijv. de stelling: 'Gamen is goed'.
- De groepen gaan zich voorbereiden. Ze gaan op zoek naar argumenten om hun standpunt te onderbouwen.
- Na de afgesproken tijd, krijgt de jury de kans kort te overleggen

en een winnaar te kiezen. Ook de jury moet goede argumenten gebruiken om hun keuze te onderbouwen.

Meer informatie

- www.weetwatzegamen.nl
- www.gamenisgoed.nl
- www.itsallinthegame.info
- www.pegi.info

- www.mediawijzer.net: kies in het menu Dossiers voor Games of Virtuele werelden.

Meer lesideeën die te maken hebben met Games:

- www.medialessen.nl, klik links onder 'Lessen over' op Online games en virtuele werelden.
- Zelf een games maken: <http://www.game-maker.nl/educatief>

SAFE INTERNET

BIJ HET THEMA: INTERNETOPVOEDING, PRIVACY EN IDENTITEIT

Doelstellingen les

- Aan het einde van de les hebben de leerlingen kennis gemaakt met het werken met een filmcamera en een kort filmpje gemaakt.
- Leerlingen hebben hun eigen gebruik van profielsites (sociale netwerksites) geïnventariseerd, en daarover kritisch gereflecteerd: wat doe je en waarom? Zitten er positieve of juist negatieve kanten aan en waarom? Doen ze alles wel veilig?
- Leerlingen hebben op grond van hun inventarisatie en reflectie gekozen wat wel en niet belangrijk is om aan hun eigen ouders te vertellen hierover.

Korte inhoud van de aflevering

Voel jij je veilig op internet? Bijna de helft van de jongeren zegt van wel. Hyves, msn, Facebook en MySpace worden steeds populairder, maar al dat internetten is niet zonder risico. Zo zijn er de risico's van het online plaatsen van je foto's, video's en andere persoonlijke gegevens. Mr. Right geeft goede tips om je wegwijs te maken.

Bekijk deze aflevering online:

<http://www.schooltv.nl/weekjournaal/2205296/mr-right/item/2773802/safe-internet/>

Kijkvragen

1. Wat kun je beter niet op een pagina van Hyves, Facebook of een andere profielsite zetten?
2. Waar moet je aan denken als je foto's op internet plaatst?
3. Wat kun je beter niet doen als je met iemand aan het chatten bent?
4. Is het veilig om privé-gegevens op internet te zetten? Wanneer wel/niet?

Vragen aan de klas

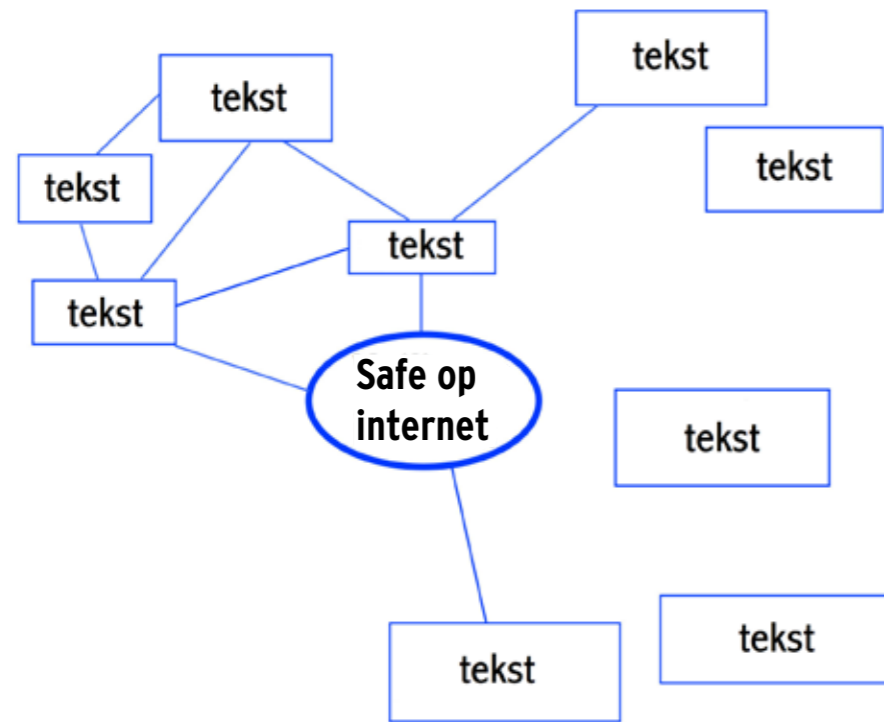
1. Wie heeft een profielpagina op internet? Waarom wel/niet?
2. Wat doe je met een profielpagina? Wat is eigenlijk het nut ervan of het doel? Wat zet je er wel en niet op en waarom?
3. Wie zijn de mensen die je toevoegt aan je 'vrienden' (Hyves) of je contactpersonenlijst (MSN)? Wanneer voeg je iemand wel of niet toe? Heb je alleen 'bekende' vrienden op je lijst, of ook 'onbekende' vrienden?
4. Welke foto's plaats je wel of niet op internet? Van jezelf? Van anderen? Waarom (niet)?

Lesideeën

Woordweb

'Veilig internet'. Dit is de beginterm en de eerste ballon van een woordweb op het bord. De vraag aan de klas is om dit woordweb in te vullen. Welke begrippen hebben met 'veilig internet' te maken? Staan die begrippen wellicht ook nog onderling met elkaar in verband? Waar heeft 'veilig internet' mee te maken, hoe en waarom?

SAFE INTERNET (VERVOLG)

Voorlichtingsfilmje

Let op: Het maken van het filmpje hangt af van de mogelijkheden op school. Doe het alleen als iemand kan helpen met de juiste apparatuur en software om naderhand te monteren, of als u het zelfstandig kunt. De leerlingen gaan in groepjes uiteen en maken zelf een kort voorlichtingsfilmje over veilig internet, voor de doelgroep ouders.

- Welk thema (uit het woordweb) op het gebied van 'veilig internet' wil het groepje aan bod laten komen?
- Wie is de doelgroep?
- Wat is het doel dat je hebt met het filmpje? Wat is je boodschap?
- Hoe kun je dat in beeld brengen?
- Beschrijf een scenario (de leerlingen kunnen eventueel een storyboardje uit werken) in de vorm van een kort stripverhaal: wat zie je in beeld en wat wordt erbij gezegd (of welke tekst wordt over het beeld

getoond).

- De filmpjes worden getoond en besproken met de gehele klas. Uiteraard kunnen de filmpjes ook op een ouderavond getoond worden aan de 'echte' doelgroep!

Meer informatie

- www.mijnkindonline.nl
- www.mijndigitalewereld.nl
- www.besafeonline.org
- www.mediawijzer.net: kies in het menu Dossiers voor Opvoeding en media, Privacy of Veilig online.

Meer lesideeën die te maken hebben met Safe internet:

- www.medialessen.nl, klik links onder 'Lessen over' op Privacy of Vriendschap & contact maken.

16: filmpjes maken!

TELEVISIE MAKEN

BIJ HET THEMA: MEDIAPRODUCTIE, ZELF MAKEN VAN MEDIA

Doelstellingen les

- De leerlingen leren nadenken over de opbouw van een verhaal dat je via beeld vertelt.
- De leerlingen leren nadenken over de inhoud, vorm en structuur van een reportage.
- De leerlingen leren zelf een filmpje maken en monteren.
- De leerlingen leren samenwerken tijdens het maken van een media-productie.

Korte inhoud van de aflevering

Televisie: een magische wereld waarin zich van alles voor, maar ook achter de schermen afspeelt. Hoe wordt een tv-programma nou eigenlijk gemaakt? Een televisieprogramma bedenken en maken, dat doe je samen! Dus ook bij Mr. Right. Scenarioschrijven, geluid, camera, montage, licht en regie. Het is allemaal belangrijk.

Bekijk deze aflevering online:

<http://www.schooltv.nl/weekjournaal/2205296/mr-right/item/2805086/televisie-maken/>

Kijkvragen

1. Wat moet je doen voordat je met de camera gaat opnemen? Waar begint een televisie-item mee?
2. Wat doet een redacteur?
3. Wat doet een producer?
4. Hoe kan het dat je steeds een andere achtergrond kunt plaatsen achter een presentator?
5. Hoe worden foutjes uit de opnames gehaald?

Vragen aan de klas

1. Is er iemand een keer bij een televisieopname geweest? Hoe was dat?
2. Wie heeft al wel eens zelf een filmpje gemaakt? Waarvoor en hoe?
3. Wie zou er later voor de televisie willen werken? Welk werk zou je daar willen doen en waarom?
4. Als je leert hoe je filmpjes/tv maakt, leer je ook dat je als kijker niet altijd precies de hele waarheid ziet of hoort. Kun je een voorbeeld bedenken waarbij het de vraag is of het helemaal waar is wat je ziet op de tv? Hoe komt dat?

Lesideeën

Reportage maken

Let op: Het maken van het filmpje hangt af van de mogelijkheden op school. Doe het alleen als iemand kan helpen met de juiste apparatuur en software om naderhand te monteren, of als u het zelfstandig kunt.

1. De leerlingen bespreken wat er allemaal komt kijken bij het maken van een reportage. Dat kan aan de hand van het maken van een woordweb. Voorbeelden:

- relevante informatie zoeken
- een logische opbouw van een reportage
- een presentator vinden of voorbereiden op de uitzending
- het tekst voor de presentator
- geschikte filmpjes vinden
- een mooie achtergrond maken
- opnames maken

2. De leerkracht verdeelt de klas in groepjes (bij voorkeur groepjes van vier). De leerlingen verzinnen een onderwerp voor hun reportage.

3. Vervolgens gaan de leerlingen op zoek naar achtergrondinformatie bij hun onderwerp en vatten dit samen. Ze houden er rekening mee dat de informatie tijdens de uitzending niet langer duurt dan één minuut. Verdeel die minuut: wat gebeurt er precies en in welke volgorde? Dit mag in woorden opgeschreven, maar het kan ook worden getekend (storyboard) of beide.

4. De leerlingen zoeken geschikt beeldmateriaal bij hun onderwerp. Dit moet digitaal materiaal zijn. Papieren materiaal kan eventueel worden gescand. Het filmpje dient namelijk op de computer gemonteerd te worden.

5. De leerlingen oefenen het verloop van de opname eerst zonder camera aan de hand van het script of storyboard.

6. De leerlingen maken de filmopnames. Vervolgens gaan ze aan de slag met monteren. Bijvoorbeeld via Windows Moviemaker. Als er geen videocamera voorhanden is, kan een mobiel of digitale fotocamera soms uitkomst bieden.

7. De leerlingen presenteren de filmpjes aan de hele klas. De filmpjes en de presentaties worden nabesproken. Naast uitwisseling van (leer)ervaringen is het ook belangrijk om te vragen naar de samenwerking.

TELEVISIE MAKEN (VERVOLG)

Storyboard reportage maken

- De leerlingen gaan in groepjes op zoek naar informatie op internet (bijvoorbeeld via www.uitzendinggemist.nl). Dat kan bijvoorbeeld het journaal zijn of het Jeugdjournaal, lokale nieuwsuitzendingen of natuurlijk het SchoolTV -weekjournaal.
- Elk groepje zoekt een onderwerp dat je van verschillende kanten kunt bekijken. Een voorbeeld: bepaalde dieren moeten weg uit een dierentuin, omdat de gemeente andere plannen heeft met de grond waarop die dieren leven. Je kunt dat nieuws vertellen vanuit het perspectief van: de dierentuin, dierenorganisaties, omwonenden enz.
- Terwijl ze een dergelijk onderwerp zoeken, en bestaande items bekijken, moeten ze ook letten op hoe het verhaal opgebouwd wordt: wat is er in beeld te zien? Wat hoor je (erbij)? (denk ook aan muziek) Hoe maak je het beeld dat je ziet (een filmpje of is het via een computer bewerkt)? Etc. Je kunt de taken ook binnen het groepje verdelen: de een kijkt naar de inhoud, de ander naar de vorm en de techniek.
- De leerkracht kiest uit de gekozen onderwerpen maximaal drie onderwerpen die zich goed lenen om te vertellen vanuit verschillende perspectieven. Nadat de onderwerpen gekozen zijn, worden de taken weer verdeeld. Voor elk onderwerp wordt een groep gevormd, die onderling de taken weer verdeelt in kleinere groepjes. Ieder groepje kiest een eigen perspectief en werkt een storyboard uit vanuit dat perspectief. In ons voorbeeld: een groepje maakt een storyboard waarbij ze uitgaan van de visie van de dieren(organisatie), een ander groepje vanuit de dierentuin en een derde groepje vanuit de omwonenden.
- In een storyboard werken de leerlingen uit wat je in beeld ziet en wat je (erbij) hoort. Voorbeelden:
 - o Een presentator die iets vertelt. Met of zonder (bewegend) beeld?
 - o Een interview: een interviewer en een geïnterviewde of meerdere mensen die geïnterviewd worden, na elkaar of bij elkaar aan tafel of misschien een nog andere vorm?

- o 'Talking head': er is geen beeld of geluid van de interviewer, je ziet alleen dat iemand iets vertelt.
- o Is er nog andere (bewegend) beeld te zien? Of ander geluid dan stemmen (muziek, geluiden)?
- o Moet er misschien tekst in beeld gezet worden?
- o Etc.
- Een storyboard is het beste te vergelijken met een stripverhaal: een tekening (schets) met daarbij in tekst wat er gebeurt of wat je hoort.
- Per groep worden de verschillende verhalen (perspectieven) gepresenteerd aan de klas. Evalueer de ervaringen. Zijn de verhalen vergelijkbaar, of juist heel verschillend? Hoe belangrijk is het om de verhalen vanuit alle perspectieven te vertellen?

Meer informatie

- Boek Video en televisie maken, Karl Hammer (en andere professionals), Uitgeverij Elmar, 2009. Te bestellen via Bol.com en meer informatie via Hyves: http://mediaboek.hyves.nl/blog/28581288/Mediaboek_informatie/4B6I/ of de website van Mediawijzer: <http://www.mediawijzer.net/?q=Publiek/nieuws/Mediaboek-voor-jongeren>
- Eigen filmpjes uploaden: <http://www.tvflat.nl/>
- Een eigen website maken: <http://web.kennisnet2.nl/portal/websitemaker2/>
- www.hetklokhuis.nl, kies in het menu Spelen voor Gamestudio (eigen game maken) of Sketchstudio (eigen Sketch-animatie maken)
- Eigen media/filmpjes maken: www.cinekidstudio.nl. Kies onderin het menu voor Studio Uitleg voor meer informatie.
- Eigen filmpjes maken een laten zien: www.zappmixer.nl
- www.mediawijzer.net: kies in het menu Dossiers voor Media maken.

Meer lesideeën die te maken hebben met 'zelf maken':

- www.medialessen.nl, klik links onder 'Lessen over' op Mediaproductie.

PIMP JE MOBIEL

BIJ HET THEMA: HISTORISCH PERSPECTIEF & MOBIELE TELEFONIE

Doelstellingen les

- De leerlingen weten het nodige over de geschiedenis van de mobiele telefoon.
- De leerlingen weten de eerste beginselen van hoe telefonie werkt.
- De leerlingen leren zien hoe het uiterlijk van een mobiele telefoon veranderd is in de geschiedenis.
- De leerlingen leren kritisch nadenken over hun eigen gebruik van de mobiele telefoon.

Korte inhoud van de aflevering

Heb je een nieuw mobieltje, komt er alweer een nieuwe uit. En kort daarna weer een volgende. Mobiele telefoons, ze worden steeds mooier en beter, maar ook duurder. Mr. Right geeft tips om je mobiel te pimpen. Ook waarschuwt hij je voor hoge telefoonrekeningen en vooral: hoe kun je die voorkomen?!

Bekijk deze aflevering online:

<http://www.schooltv.nl/weekjournaal/2205296/mr-right/item/2756544/pimp-je-mobiel/>

Kijkvragen

1. Hoe kun je je mobiele telefoon pimpen?
2. Waar moet je op letten bij reclames voor wallpapers, games en ringtones die je kunt downloaden voor je mobiel?

Vragen aan de klas

1. Wie heeft er een mobiele telefoon? Waarom wel/niet? Waar gebruik je de mobiel voor?
2. Heb je van je ouders regels gekregen over hoe je mobiel mag gebruiken? Welke? Heeft dat alleen met geld te maken, of ook met fatsoen? Wat is fatsoenlijk en wat is onfatsoenlijk gedrag als het gaat om de mobiel?
3. Hoe belangrijk is het om een nieuwe versie te hebben? Waarom (niet)?
4. Wat is het voordeel van het 'allernieuwste mobieltje' en van een gepimpte telefoon? (Het is de bedoeling met deze vraag een beetje aan te sturen op het maken van indruk door uniek te zijn - leuk, grappig, mooi, etc.).

Lesideeën

Telefoon maken

- Experimenteer met het principe van een ouderwetse telefoon (doorgifte van geluid en versterking ervan). Twee blikken of bekertjes, waar gaten onderin gemaakt zijn of moeten worden. Via een knoopje aan beide uiteinden in het blik/bekertje van een touw, worden de beide 'telefoon toestellen' aan elkaar verbonden. Door nu

via de blikken of bekertjes te praten, wordt het geluid versterkt. Zie ook:

www.encyclopedoe.nl/index.php?onderwerp_id=112&alfabet_letter=T

www.proefjes.nl/proef.php?nummer=81&categorie=geluid

- Via een glas met open kant tegen de muur, wordt het geluid aan de andere kant van de muur versterkt. Hiermee kan de klas ook experimenteren.

Tijdlijn

- Via een tijdlijn wordt de geschiedenis van mobiele telefonie in beeld gebracht.
- De leerlingen gaan in groepjes op zoek naar informatie op internet over de geschiedenis van mobiele telefoons. Help hen eventueel door vooraf zelf te zoeken waar je de meest bruikbare informatie kunt vinden. De tijdlijn kan via printen en plakken op papier in beeld gebracht worden of via de computer, door tekst te schrijven en plaatjes te plakken in Word bijvoorbeeld.
- Bespreek de resultaten. Wat valt op of hoe zijn de mobieltjes qua uiterlijk veranderd?

Meer informatie

- Agentschap Telecom is onderdeel van het ministerie van Economische Zaken. Dit is de website voor kinderen van dit agentschap: <http://www.agent-t.nl/les/les.php?n=2>
- Een webles over de geschiedenis van de telefoon: <http://www.webquests.nl/matrix/wq055/071kr.htm>
- Uitleg mobiele telefoon op Wikipedia: http://nl.wikipedia.org/wiki/Mobiele_telefoon
- Informatiebureau van de overheid over antennes: <http://www.antennebureau.nl/>
- Technieklessen over telefonie: http://www.encyclopedoe.nl/index.php?onderwerp_id=112&alfabet_letter=T
- http://www.encyclopedoe.nl/index.php?onderwerp_id=94
- Uitzending Klokhuis over de mobiele telefoon: <http://player.omroep.nl/?afID=10631575>
- Bekertjestelefoon: www.proefjes.nl/proefphp?nummer=81&categorie=geluid

Meer lesideeën die te maken hebben met mobiele telefoons:

- www.medialessen.nl, klik links onder 'Lessen over' op Mobiele telefoon.

ZOEKEN OP INTERNET

BIJ HET THEMA: INFORMATIEVAARDIGHEDEN

Doelstellingen les

- De leerlingen ontdekken dat er verschillende manieren zijn om informatie te zoeken via internet, en leren dat niet elke manier even goed is.
- De leerlingen ontdekken dat niet alles wat je op internet vindt ook waar is.
- De leerlingen leren hoe ze een werkstuk of diaproject kunnen maken.
- De leerlingen doen ervaring op met samenwerken.

Korte inhoud van de aflevering

Je kunt op internet een schat aan informatie vinden over bijna alle onderwerpen die je maar kunt bedenken. Maar hoe krijg je nou precies datgene wat je nodig hebt? Mr. Right geeft tips die je helpen bij het zoeken op internet en in zoekmachines. Zo vind je makkelijker en sneller wat je nodig hebt.

Bekijk deze aflevering online:

<http://www.schooltv.nl/weekjournaal/2205296/mr-right/item/2839753/zoeken-op-internet/>

Kijkvragen

1. Wat zijn voorbeelden van zoekmachines?
2. Wat kun je het beste intypen in een zoekmachine om te vinden wat je zoekt?
3. Waar moet je op letten als je informatie gevonden hebt?
4. Hoe kun je alleen maar grote foto's vinden?

[sub] Vragen aan de klas

1. Wie heeft wel eens iets gezocht op internet, maar niet het juiste antwoord kunnen vinden?
2. Wie heeft wel eens iets gekst gevonden op internet, waarvan je je af vroeg of dat wel klopte?
3. Waarom is niet alles waar wat op internet staat? En wat is het verschil met wat je in een krant leest?
4. Welke zoekmachines gebruiken jullie? Wat zijn de voor- en nadelen van zoekmachines die jullie kennen?
5. Welke tips heb je voor je klasgenoten om goed te kunnen vinden wat je zoekt?

Lesideeën

Zoek en vind

- De leerlingen gaan in tweetallen of groepjes achter de computer en via internet op zoek naar informatie over hoe je kunt zoeken op internet. U kunt hen eventueel enkele websites meegeven:
 - <http://www.marant.nl/surfplank/>
 - <http://www.webdetective.nl/>
 - <http://www.zoekenvindkiezen.nl/>
 - <http://www.8-12.info>

- Ze noteren alle tips die ze handig vinden om aan juiste informatie te komen en alle valkuilen waarvoor je moet oppassen.
- De klas komt weer samen en de opbrengst wordt uitgewisseld. U noteert alle tips die de klas gezamenlijk gevonden heeft. Uiteraard is elke tip uniek (geen dubbelingen) en hebben alle tips echt te maken met het vinden van bruikbare, juiste, betrouwbare en volledige informatie. Inventariseer ook valkuilen ('dit moet je echt nooit doen!').
- Probeer nu samen met de klas tot een stappenplan te komen om informatie te vinden die je zoekt en die ook betrouwbaar is.

Zoekvragen voor de burens

- De leerlingen gaan in tweetallen achter de computer.
- Opdracht: bedenkt twee vragen, waar je goed voor moet zoeken om het juiste antwoord te vinden. Geef een tijd waarbinnen ze deze opdracht af moeten hebben. Let op: controleer zelf de vragen voordat andere kinderen de antwoorden gaan zoeken. Voor de zekerheid bereidt u zelf een aantal vragen voor; niet iedereen zal er zelf in slagen met iets goeds te komen.
 - o A. Een informatievraag op internet. Probeer een vraag te bedenken, waar je op internet ook foute informatie over kunt vinden. Zodat je klasgenoten moeten dubbelchecken of de informatie die ze vinden wel echt klopt.
 - o B. Een zoekvraag op een bepaalde website. Denk bijvoorbeeld aan openingstijden van een pretpark. Probeer een site te vinden, waar je het antwoord op de door jou bedachte vraag niet zo maar kunt vinden. Daar moet je echt wel even flink voor zoeken en op de site doorklikken.
- De twee vragen worden op een papiertje geschreven. Na het verstrijken van de tijd die u als leerkracht voor het eerste deel van deze opdracht heeft gegeven, schuiven de tweetallen de twee vragen door naar de burens, die het antwoord op de vragen moeten gaan zoeken. Vraag of ze opschrijven wat er goed ging en wat er fout ging.
- De afsluiting vindt plaats met de gehele klas. Was het moeilijk om vragen te bedenken? Hoe lastig was het om de vragen te beantwoorden? Wat maakt het lastig om te vinden wat je zoekt op internet? Hoe kun je beter vinden wat je zoekt?

Meer informatie

- <http://www.marant.nl/surfplank/>
- <http://www.webdetective.nl/>
- <http://www.zoekenvindkiezen.nl/>
- <http://www.8-12.info>

Meer lesideeën die te maken hebben met Zoeken op internet:

- www.medialessen.nl, klik links onder 'Lessen over' op Informatievaardigheden.

BEELDEN BEWERKEN

BIJ HET THEMA: VISUELE GELETTERDHEID

Doelstellingen les

- De leerlingen weten aan het eind van de les dat mensen en producten er op foto's vaak mooier uitzien dan in werkelijkheid.
- De leerlingen herkennen bewerkte foto's.
- De leerlingen leren dat er verschillende ideeën bestaan over schoonheid.
- De leerlingen weten dat ze niet alles moeten geloven wat ze zien.

Korte inhoud van de aflevering

Het bewerken van foto's wordt steeds gewoner. Er is bijna geen tijdschrift, krant, commercial of videoclip waarin de beelden die je ziet niet zijn bewerkt. Mr. Right laat je zien hoe je gemanipuleerde beelden kunt herkennen.

Bekijk deze aflevering online:

<http://www.schooltv.nl/weekjournaal/2205296/mr-right/item/2723467/beelden-bewerken/>

Kijkvragen

1. Waarom ziet eten er anders uit in reclames?
2. Waarom worden mensen bewerkt in foto's?
3. Welke verschillende schoonheidsidealen heb je gezien?
4. Wat wordt er aan de foto's in het filmpje veranderd?

Vragen aan de klas

1. Wie bewerkt er wel eens foto's van zichzelf of van iemand anders? Wat verander je dan en waarom?
2. Weet je een reclame te bedenken waarin het eten er zo lekker uitziet dat het water je in de mond loopt? Is deze bewerkt, denk je? Hoe?
3. Wat vind je mooi aan mensen in bladen of op tv? Zou je er zelf zo uit willen zien?
4. Word je onzeker van al die mooie mensen die je in reclames ziet? Hebben media-beelden en reclames invloed op wat jij van jezelf vindt?

Lesideeën

Gemanipuleerd beeld:

- De leerkracht laat aan de klas de bewerkte en onbewerkte foto's zien van de Dove reclame:
 - o http://reclamewereld.blog.nl/varia/2006/10/16/dove_toont
 - o of zoek via zoekmachine met de trefwoorden foto, Dove, reclame.
- Laat de leerlingen aanwijzen wat de verschillen zijn (bijvoorbeeld: gladdere huid, langere nek, etc.).
- De leerkracht toont vervolgens het reclamefilmpje van Dove:

- o <http://www.youtube.com/watch?v=iYhCn0jf46U>
- o of via youtube.com, zoeken op Dove en Photoshop.
- o De leerlingen noemen de beeldmanipulaties op.

Foto's zoeken:

- De leerkracht laat aan de klas de bewerkte en onbewerkte foto's • Via de leerkracht of via huiswerk aan de leerlingen, zijn er ('glossy') magazines in de klas aanwezig.
- De leerlingen gaan in groepjes van vier leerlingen vijf minuten op zoek naar een foto waarvan zij denken dat deze is gemanipuleerd.
- Vervolgens worden de foto's klassikaal besproken, aan de hand van vragen als:
 - o Waarom denk je dat de foto bewerkt is?
 - o Hoe denk je dat de makers dat gedaan hebben?
 - o Welke gevolgen kunnen zulke gemanipuleerde beelden in de media hebben in de maatschappij, dus voor mensen (lezers/kijkers)?

Zelf foto's bewerken:

- De leerlingen gaan in tweetallen achter de computer zelf foto's bewerken.
- Dat kan een zelfgemaakte foto zijn of een foto van internet.
- De foto moet mooier gemaakt worden (via de site glitterfoto.nl/) of grappig (via de site pikipimp.com/).
- Er kan gebruik gemaakt worden van de volgende sites: <http://www.pikipimp.com/> en/of <http://www.glitterfoto.nl/>.
- De leerkracht laat via het digibord zien hoe de website werkt, of loopt door de klas en helpt de leerlingen achter de computer.
- Na 20 minuten worden de bewerkte foto's besproken:
 - o Hoe was het om een foto te bewerken? Wat vind je leuker: mooier maken of grappige dingen doen met de foto?
 - o Hoe zou je het vinden als een foto van jou zo bewerkt was en op internet te zien zou zijn?
 - o Zijn de tweetallen het eens over wat 'mooier' of 'grappig' is?

Meer informatie

- <http://www.mediawijzer.net/?q=dossiers/publiek/invloed-van-de-media>
- <http://demo.fb.se/e/girlpower/retouch/retouch/index.html>

Meer lesideeën die te maken hebben met beelden bewerken:

- http://www.medialessen.nl/lessen/photoshop_top_of_flop. Of ga naar www.medialessen.nl en klik links onder 'Lessen over' op Visuele geletterdheid.

BEROEMD WORDEN

BIJ HET THEMA: IDENTITEIT

Doelstellingen les

- De leerlingen weten aan het eind van de les dat talent belangrijk is als je beroemd wil worden.
- De leerlingen leren dat beroemde mensen niet gelukkiger zijn dan andere mensen.
- De leerlingen leren begrijpen dat beroemd worden vaak betekent dat je heel hard moet werken en erg vaak moet oefenen.
- Leerlingen reflecteren in de les over hun eigen identiteit.

Korte inhoud van de aflevering

Heel veel mensen willen beroemd worden. Kijk maar naar tv-programma's als X-factor en Idols. Ook mensen zonder aanleg hopen in zulke programma's ontdekt te worden, maar je hebt veel talent nodig om een wereldster te worden en je moet heel hard werken. Mister Right geeft tips hoe je beter kunt worden in acteren, zingen of muziek maken.

 kijk deze aflevering online:
<http://www.schooltv.nl/weekjournaal/2205296/mr-right/item/2910000/beroemd-worden/>

Kijkvragen

1. Wat kun je doen om ergens heel goed in te worden?
2. Wat kun je het beste doen als je acteur wilt worden?
3. Wanneer schrijf je je in voor een talentenjacht?

Vragen aan de klas

1. Zou je meedoen aan een talentenjacht zoals Idols of X-factor?
2. Wat lijkt je leuk aan beroemd zijn? Wat lijkt je niet leuk?
3. Zet jij foto's of filmpjes van jou of je leven op internet? Waarom wel/niet?
4. Ontdek je wel eens een leuk, onbekend talent via internet, op YouTube bijvoorbeeld?

Lesideeën

Beroemde dubbelganger:

- Leerlingen zoeken via Google een afbeelding van een beroemdheid waar ze op lijken. Deze foto printen ze uit.
- De leerkracht bespreekt de foto's klassikaal. Waarom heeft de leerling voor deze beroemdheid gekozen? Zou de leerling willen ruilen? Is de beroemdheid ook het idool van de leerling?

Jezelf en je imago:

- De leerlingen maken in tweetallen twee foto's van elkaar:
 - o Een foto die laat zien wie hij/zij echt is.
 - o Een foto die laat zien wie hij/zij graag wil zijn (zijn of haar 'imago').
- Kies voor de foto's heel bewust een achtergrond. Zoek geschikte voorwerpen. Denk ook aan je houding. Er zijn twee opties om de 'photoshoot' voor te bereiden:
 - o Huiswerk: de leerlingen nemen de opdracht mee naar huis en hebben zo meer mogelijkheden om de meest geschikte achtergronden en voorwerpen te vinden.
 - o In en om de school: de leerlingen zoeken op en rond de school naar geschikte achtergronden en voorwerpen. Dit vraagt wat meer creativiteit (abstracter en werken met alternatieven).
- Bespreek daarna de foto's klassikaal aan de hand van de volgende vragen: Waarom heb je hiervoor gekozen? Zou je deze foto gebruiken voor bijvoorbeeld Hyves? Vindt de rest van de klas dat de foto past bij de

Hoe beroemd ben jij?

- In tweetallen gaan de leerlingen op internet op zoek naar informatie over elkaar. Een handige website naast Google is www.wieowie.nl. Misschien is de leerling ook wel eens genoemd, vermeld of in beeld geweest op de tv, radio of in een tijdschrift?
- De zoekresultaten worden klassikaal nabesproken. Wat viel op tijdens de zoektocht? Wisten de leerlingen al wat er over ze te vinden was? Zijn ze (toch nog) voor verrassingen komen staan, nu iemand anders informatie over hen zocht?

Meer informatie

- Achtergrondinformatie: <http://www.mediawijzer.net/?q=dossiers/publiek/lekker-beroemd>
- Beroemde kinderen in het Jeugdjournaal: <http://www.youtube.com/watch?v=gdKza-UJ1Dw>
- Tv-serie Zaai, aflevering Beroemd worden: <http://www.youtube.com/watch?v=V230SCGPbq0>

Meer lesideeën die te maken hebben met Beroemd worden:

- www.medialessen.nl, klik links onder 'Lessen over' op Online imago of Privacy.

WETTEN & REGELS OP INTERNET

BIJ HET THEMA: DE WET OP INTERNET

Doelstellingen les

- De leerlingen weten aan het eind van de les waar ze legale films en muziek kunnen vinden.
- De leerlingen worden gewaarschuwd voor virussen en slechte programma's.

Korte inhoud van de aflevering

Het bewerken van foto's wordt steeds gewoner. Er is bijna geen op internet is van alles te vinden: leuke muziek, filmpjes etc. Maar je mag niet alles zomaar downloaden. Er zijn namelijk veel sites die illegaal bestanden verspreiden. Mr. Right maakt je wegwijs hoe je op een veilige manier kunt surfen.

 Bekijk deze aflevering online:
<http://www.schooltv.nl/weekjournaal/2205296/mr-right/item/2973570/wetten-regels-op-internet/>

Kijkvragen

1. Wat betekent 'illegaal'?
2. Waar kun je wel legaal muziek luisteren of films bekijken?
3. Illegaal downloaden is strafbaar. Maar je kunt er nog meer ellende mee krijgen. Wat kun je met illegale downloads op je computer binnenhalen?

Vragen aan de klas

1. Download je wel eens muziek of films? Zo ja, via welke site? Is het downloaden daar legaal of illegaal?
2. Wat vind je ervan dat illegaal downloaden verboden is?
3. Wie heeft er wel eens een virus gehad op zijn computer? Wat gebeurde er toen? Hoe wist je dat het een virus was?
4. Hoe denk je dat het zit met regels en wetten als je plaatjes of stukken tekst van anderen gebruikt?

Lesideeën

Politieagent

- * De klas wordt verdeeld in drie groepen: politieagenten, misdadigers en rechters.

* De klas krijgt als eerste een filmpje van Stichting Brein te zien: <http://www.youtube.com/watch?v=sLXg0LQm5SY>

* Er worden stellingen naar voren gebracht over wat mag en niet mag op internet.

Voorbeelden van stellingen:

- Muziek illegaal downloaden is hetzelfde als het stelen van een cd of Ipod met muziek erop.

- Downloaden is verboden.
 - Op het internet zijn regels en die worden in de gaten gehouden.
- Let op: de stellingen zijn zo geformuleerd dat de politieagenten het er mee eens zijn en de misdadigers juist niet. De politieagenten beargumenteren waarom ze het eens zijn met de stelling. De misdadigers bedenken tegenargumenten. De rechters beslissen wie het sterkste argument had. Nadat de rechters na elke stelling een beslissing hebben genomen, heeft de leerkracht het laatste woord en geeft feedback op de politieagenten, misdadigers en de rechters. Tot slot praat de klas na over de discussie. Hoe verliep de discussie tussen de verschillende groepen? Hoe verliep de samenwerking in de groepen?

Zelf foto's bewerken:

- De leerlingen gaan in tweetallen achter de computer zelf foto's bewerken.
- Dat kan een zelfgemaakte foto zijn of een foto van internet.
- De foto moet mooier gemaakt worden (via de site [glitterfoto](http://www.glitterfoto.nl/)) of grappig (via de site [pikipimp](http://www.pikipimp.com/)).
- Er kan gebruik gemaakt worden van de volgende sites: <http://www.pikipimp.com/> en/of <http://www.glitterfoto.nl/>.
- De leerkracht laat via het digibord zien hoe de website werkt, of loopt door de klas en helpt de leerlingen achter de computer.
- Na 20 minuten worden de bewerkte foto's besproken:
 - o Hoe was het om een foto te bewerken? Wat vind je leuker: mooier maken of grappige dingen doen met de foto?
 - o Hoe zou je het vinden als een foto van jou zo bewerkt was en op internet te zien zou zijn?
 - o Zijn de tweetallen het eens over wat 'mooier' of 'grappig' is?

Meer informatie

- <http://iusmentis.com>. Site over auteursrecht/downloaden etc.
- <http://www.anti-piracy.nl/home/home.asp>, van stichting Brein
- <https://www.bof.nl/> Digitale burgerrechten

Meer lesideeën die te maken hebben met wetten en regels op internet:

- http://www.medialessen.nl/lessen/security4kids_de_rome_club (auteursrecht). Of ga naar www.medialessen.nl en klik links onder 'Lessen over' op een onderwerp dat aanspreekt.

COLOFON

Het project Mediamovies is bedoeld voor de bovenbouw van het basisonderwijs. Het pakket bestaat uit twaalf filmpjes (Mediamovies) die elk een mediawijsheid-thema behandelen. De filmpjes zijn in de vorm van een aflevering van Mr. Right, een vast onderdeel van het SchoolTV-weekjournaal (zie www.schooltvweekjournaal.nl). Daarnaast bestaat het pakket uit een docentenhandleiding met suggesties voor bijbehorende lessen.

Het project MediaMovies is een samenwerking tussen Iselinge Hogeschool, Stichting Mijn Kind Online en SchoolTV en kwam tot stand gekomen dankzij de stimuleringsregeling van het Mediawijsheid Expertisecentrum.

Mediamovies-items Mr. Right

Productie & regie

Zebra Media

Eindredactie

Juliette van Paridon

Handleiding

Redactie

Studenten Iselinge Hogeschool & Frederike Lems

Vormgeving

Fortunato Creativo, Mirjam Lems

Eindredactie

Justine Pardoën

Productie en management project

Iselinge Hogeschool

Henk Kip, Erik Besselink

Stichting Mijn Kind Online

Remco Pijpers, Justine Pardoën, Frederike Lems

SchoolTV

Geerle van der Wijk

april 2010